

NARODNI LIST

Glasiło narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Kmetje, v nedeljo v Žalec!

V nedeljo bode v Žalcu gotovo zbranih več tisoč kmetov. Razburjenost zoper laži-kmečko zvezo je velikanska. V nedeljo se bode izrekla iz tisočev slovenskih kmetovih grl smrtna sodba dosedajni komandi v slovenski politiki. Kdor hoče videti, kako se za svoje pravice poteguje svobodni slovenski kmeti narod, ne sme manjkati na tem veličastnem shodu.

Delo narodne stranke v preteklih mesecih.

Bliža se občni zbor zaupnikov narodne stranke, kateremu bode izvrševalni odbor imel položiti račun o delovanju stranke. Izvrševalni odbor polaga ta račun javno in sicer z zavestjo izpolnene dolžnosti. Objavimo danes pregled shodov in zborovanj stranke v zadnjih mesecih:

Prvi javni shod stranke je bil dne 25. novembra 1906 v Rajhenburgu. Udeležba mnogobrojna, predsedoval je kmet Anton Kunej, govorili so dr. Kukovec, Spindler in župnik Cerjak. Uspeh shoda izboren.

Istega dne je bil shod delavstva v Hrastniku. Udeležba okoli 400 mož, govorila sta dr. Gosak in Rebek.

Dne 8. decembra je bil ustanovni shod narodne stranke v Narodnem domu v Celju. Udeležba 400 mož iz cele Spodnje Štajerske. Glavni govorniki so bili dr. Kukovec, Strmšek, dr. Božič, dr. Karlovšek, Rebek, dr. Stiker, dr. Gosak, Spindler, nadalje Voglar, dr. Dolar, Zidarn, Fridrich, Robnik, dr. Karba, Gradišnik, Zdravec, Jamšek, Kveder.

Dne 23. decembra je bil zaupen shod v Žalcu, katerega sta se udeležila iz Celja dr. Kukovec in dr. Božič.

Dne 26. decembra je bil v Rušah javen shod, na katerem so govorili Viktor Glaser, dr. Kukovec in dr. Božič.

Dne 1. januarja 1907 je bil ustanovni shod okrajnega odbora za Celje in okolico.

Dne 6. januarja je zboroval glavni odbor stranke v Celju cel dan.

Dne 20. januarja je bil javen shod stranke v Brezju pri Mariboru. Govorila sta dr. Kukovec in Spindler.

Istega dne sta bila na shodu v Gaberju dr. Božič in Rebek.

Ravno istega dne je imel v Hrastniku shod dr. Gosak.

Dne 27. januarja je bil javen shod stranke v Sevnici. Govorili so dr. Božič, dr. Kukovec, Rebek.

Istega dne je imel v Celju zborovanje zaupnikov celjskega okraja dr. Božič.

Istega dne je bil zaupen shod pri Podgorški pri Št. Jurju ob J. ž., pri katerem so sodelovali dr. Stiker, dr. Serbec in Spindler.

Istega dne je govoril na Polzeli dr. Gosak.

Dne 2. svečana je bil v Celju gospodarski shod, katerega se je udeležilo okoli 200 ljudij. Govorili so tu dr. Božič, Goričan in Pilih.

Dne 9. svečana je imel dr. Božič zaupen shod v Trnovljah.

Dne 10. svečana je zboroval v Žalcu drugič glavni odbor stranke.

Po ti seji se je vršil v Žalcu veleznamenit javen shod stranke, katerega se je udeležilo okoli 400 ljudij. Govorili so Širca, Vabič, Jošt, Petriček, Piki, Roblek, Fridrich, dr. Gosak, dr. Božič in dr. Kukovec.

Dne 17. svečana je bil krasen javen shod stranke v Brežicah. Govorili so dr. Božič, dr. Kukovec in Malus.

Istega dne je bil shod zaupnikov šmarskega okraja. Udeležba 120 zaupnikov. Govorili so dr. Karlovšek, Ferlinc in Spindler.

Istega dne je govoril dr. Gosak v Slov. Bistrici.

Dne 24. svečana se je vršil sijajen shod zaupnikov stranke v Ptuj. Govorili so dr. Kukovec, dr. Božič, Spindler, Šinko.

Istega dne je bil zaupen shod v Lokarji v Št. Jurju ob Juž. ž. Prisostvovali in govorili so Fridrich, Čulek, dr. Stiker, dr. Gosak.

Istega dne je imel dr. Karba shod v Gomilskem.

Dne 3. sušca je bil velik javen shod v Trbovljah. Govorila sta dr. Karlovšek in dr. Gosak.

Istega dne je imela stranka javen shod v Hrastniku. Govorila sta dr. Karlovšek, dr. Gosak.

Istega dne je bil javen shod v Šoštanj. Govorili so Piki, dr. Kukovec, Voglar, Volk.

Istega dne je bil shod zaupnikov obrtništva v Celju. Govorili so dr. Božič, Jošt, Rebek.

Istega dne je bil zaupen shod v Sevnici in se je narodna stranka udeležila javnega shoda kmečke zveze v Sevnici. Govorila sta kmet Božič in Spindler.

Istega dne se je udeležila narodna stranka shoda kmečke zveze v Št. Jurju ob Taboru. Govoril je dr. Karba.

Dne 10. sušca je bil javen shod na Laškem. Govorili so Dobršek, dr. Karlovšek, dr. Kukovec.

Istega dne je bil javen shod v Št. Jurju ob J. ž. Govorili so Čulek, Fridrich, dr. Kukovec, Oset, Kveder, Podgoršek, dr. Gosak.

V nedeljo dne 17. sušca sodeluje stranka pri javnem shodu v Žalcu.

V soboto 16. sušca imata dr. Božič in Spindler zaupen shod v Središču. V nedeljo javen shod dopoldne v Vuzmetincih in popoldne velik shod zaupnikov v Ljutomeru.

Istega dne se vrši javen shod na Poikvi. Govorijo Strmšek, Ferlinc, dr. Karlovšek.

Dne 14. sušca je shod zaupnikov v Zidanem mostu, kjer sodeluje dr. Kukovec.

Dne 19. sušca bode javen shod v Slovenjem gradcu in govorita tam dr. Božič in dr. Stiker.

Za dne 24. sušca je pa pripravljeno zborovanje glavnega odbora v Mariboru in istega dne občni zbor zaupnikov stranke v Mariboru.

Izven tega je imel izvrševalni odbor vsak teden najmanj enkrat večerne seje in posvetovanja.

Nova volilna postava.

(Dalje.)

Glavne določbe za varstvo volilne svobode.

I. Podkupovanja

je tisti kriv, kdor kakemu volilcu ali pa tudi kaki tretji osebi namenoma kak premoženjski dobiček ponudi, da ali obljubi, da se ali volitve ne udeleži, ali pa da v gotovem smislu voli.

Kazen je strogi zapor od 1—6 mesecev; razen tega pa še premoženjski dobiček ali njega vrednost zapade ubožni blagajni občine.

Istega pregreška se zakrivi tudi, kdor z istim namenom zase ali pa za kako tretjo osebo tak dobiček zahteva, sprejme ali si obljubi da in zato obljubi, da se volitve ne udeleži, ali pa da bo za to v gotovem smislu volil.

2. Pogoščevanje volilcev.

Kdor volilec na dan volitve v gostilnah ali na drugih javnih krajih jedi ali pijačo zastonj ali za navidezne cene da ali naroči, plača 10 do 200 kron kazni.

3. Nasilstvo proti volilcem.

Kdor s tem namenom, da bi volilec ali ne volil ali pa da bi v gotovem smislu volil, zoper volilca, ali pa kako njemu bližnjo osebo silo rabi, jima na telesu, svobodi, časti, premoženju, dohodkih, v poklicu ali poslu škoduje ali s škodo grozi, ali pa kdor volilca ali njemu bližnjo osebo s prizadevanjem ali zagrožitvijo kakega drugega, zanja občutljivega zla plaši — se kaznuje s stroгим zaporom od 1—6 mesecev, v slučaju obtežilnih okoliščin s stroгим zaporom do enega leta.

Iste kazni se ima bati, kdor na ravno opisani način kmalu povolitvah kakemu volilcu ali bližnji osebi zato škoduje, ker je volilec kljub vplivanju na njega nasprotno volil.

4. Razširjanje lažnih vesti.

Kdor ob takem času, ko volilci ali del volilcev ne morejo več resnice poizvedeti, namenoma

Somišljeniki! „Narodni List“ naj roma od soseda do soseda!

in javno raznaša neresnične vesti glede kraja ali časa volitve, glede odstopa kandidata ali glede kake druge okolnosti, ki bi znala na volilce tako vplivati, da se ali volitve vzdre ali pa v gotovem smislu volijo — tak lažnjivi ključek bo od enega tedna do treh mesecev sedel.

5. Pačenje volitev.

Zapor ali strogi zapor od 1—6 mesecev čaka tistega, ki bi namenoma

a) pri volitvi glasovanje ali izid glasovanja pačil;

b) glasovnico, ki se mu je za vpis kandidovega imena izročila, proti naročilu izpolnil;

c) s ponarejeno ali pokvarjeno volilno legitimacijo volil, kljub temu da volilne pravice nima, ali ki bi za koga drugega volil brez njegovega dovoljenja.

6. Oviranje volitev.

Z zaporom od enega tedna do tri mesece se kaznujejo sledeča dejanja:

a) če si kdo namenoma zato, da bi kakemu volilcu volitev otežkočil ali preprečil, tuje legitimacije, glasovnice ali druge legitimacijske listine prilasti ali pridobi, ali njemu poverjene legitimacijske listine opravičenemu zadržuje, ali pa povzroči, da se take listine kaki drugi osebi izroče, nego tisti, ki je v njih imenovana;

b) če kdo z namenom, da bi na volitev v gotovem smislu vplival, uradno za volilca izdano glasovnico samovoljno izpolni in s tem prosto izvrševanje volilne pravice otežkoči;

c) če se komu z namenom, da ne bi volil, zabrani glasovnico oddati.

7. Neupravičeno izvrševanje volilne pravice.

Kdor pri kaki volitvi v nasprotju z obstoječimi predpisi namenoma za koga drugega, četudi z njegovim dovoljenjem voli, ali kdor povzroči ali dovoli, da kdo drugi namesto njega voli, se kaznuje z zaporom od 1 tedna do 3 mesecev.

8. Kršenje volilne tajnosti.

Kdor pri tajni volitvi s protipostavnim sredstvom poizve, kako je kak volilec glasoval, dobi en teden do tri mesece zapora.

9. Oviranje kandidature.

Z zaporom od 1—6 mesecev se končno kaznuje tudi tistega, ki bi zoper kakega kandidata silo rabil ali mu na telesu, svobodi, časti, premoženju ali dohodkih s tem namenom škodoval, da bi isti ne kandidiral ali pa svojo kandidaturo preklical.

10. Izguba volilne pravice vsled prekršitve te postave.

Kdor je bil radi enega zgoraj pod 1, 3, 5 in 6 navedenih dejanj kaznovan, izgubi, če se je tako pregrešil pri volitvah za državni ali deželni zbor, za 6 let volilno pravico za državni in deželni zbor ter za volitve v občinske in okrajne zastope.

(Konec prihodnjic.)

Glavna skupščina južnoštajerskega hmeljarskega društva v Žalcu dne 24. febr. 1907.

(Dalje.)

Dne 13. februarja t. l. priredilo je sl. kat. delavsko društvo znani shod, na katerem je poslanec dr. Korošec trdil, da prideluje Savinska dolina na leto le 2000 q hmelja in ker sem si dovolil, to popraviti in spregovoriti nekaj besed o zgodovini provenijenčne zgodovine za hmelj, pisal je „Slov. Gosp.“ v številki z dne 31. jan. dobesečno to-le: „Ko je navajal dr. Korošec podatke poljedelskega ministra o hmelju, mu je začel nadučitelj klicati, da so podatki krivi. Dr. Korošec mu je takoj odgovoril, da se je jeden poslanec itak do njega obrnil za podatke, a hitri Petriček jih ni poslal. (To ni res — posl. Vovšek pisal je načelniku hmelj. društva v zadevi provenijenčne postave.) Sicer pa smo pogledali podatke poljedelskega ministrstva o hmelju za več let nazaj, in vedno so krivi podatki. Čudno, ali g. Petriček morda ne pozna teh podatkov in zakaj nič ni storil, da se popravijo! To je skrb g. nadučitelja za hmeljarje! Več let pusti marljivi g. Petriček ta pogrešek in sedaj hoče, da pridejo poslanci s pravimi podatki. Tako hoče zvaliti svoje grehe na tuje rame. — Tudi na ta članek nisem odgovoril; pač pa prosim, da slavna skupščina sama naj odloči, na kateri strani je resnica, na kateri pa laž in zlobno zavijanje?

Kolike važnosti za naše hmeljarstvo je društveni poskuševalni nasad, pokazalo se je baš v tem letu. V tem nasadu imamo 13 vrst hmelja; 14. vrsto nameravali smo dobiti iz Grenzhausena na Nassauskem — a v kljub dani obljudi, nam dotični hmeljar ni poslal sadežev. Letos pa si bomo preskrbeli sadeže potom žateškega hmeljar-

skega društva. Kar se časa goritve tiče, bili so prvi: hmelj iz Wollzacha (Hallestauer), oni iz Zateca in Uštēka (Aucha), Golding, badenski in hmelj iz Spalta. Imenovane vrste obirali smo dne 6. in 7. avgusta. Dne 28., 29. in 30. avgusta pa smo obirali hmelj iz Hersbrucka, angleški Bramlings, Fuggles, hmelj iz Alzacije, iz Virtemberga, zeleni hmelj iz Daube in belgijski hmelj Aloster.

Kar se obilosti pridelka tiče, se morajo pred vsem imenovati hmelj iz Alzacije, iz Virtemberga, Bramlings, Fuggles in hmelj iz Daube; v drugi vrsti hmelj iz Hersbrucka, Golding, badenski in belgijski hmelj ter hmelj iz Spalta, skoro brez pridelka bila ste pa obe češki vrsti, namreč žateški in utški hmelj.

Kar se konečno tiče lepe barve in fazone (oblike) hmeljarskih buck, se že tretje leto odlikuje zeleni hmelj iz Daube. Predlansko leto bil je v tem oziru prvi Aloster, kateri pa se je lani popolnoma sprevergel.

Prvo obiranje dalo je 80 škafov svežega ali 49 kg posušenega, drugo obiranje pa 153 škafov svežega ali 153 kg suhega hmelja. Prvo partijo prodal je oskrbnik po 3 K za 1 kg — drugo pa po 2 K 40 v za 1 kg.

Dne 10. septembra m. l. priredil je društveni odbor razstavo vseh vrst hmelja ter k obisku in razsojevanju povabil tudi vse v Žalcu bivajoče hmeljarske kupčevalce. Razstava bila je velezanimiva in prav dobro obiskana. Konečno so najodličnejši kupčevalci dali društvu v nadaljno ravnanje — nekoliko kot izid razstave — sledeče nasvete:

1. Iztrebljenje divjega hmelja potom deželne postave, katero naj izposluje pri deželnem zboru c. kr. kmetijska družba za Štajersko.

2. Golding-hmelj naj se pomnoži kolikor mogoče; za nove nasade naj se vzamejo le zanesljivi, krepki in popolnoma zdravi sadeži. Pozni hmelj naj se v naših krajih polagoma opusti.

3. Kot nadomestilo za pozni hmelj naj se zanaprej napravijo vsaj še skozi dve leti večji poskusi z zelenim hmeljem iz Daube.

Med razstavo stopil je g. S. Grübel iz Nürnberga k meni ter mi je doslovno sledeče rekel: Gospod nadučitelj! ne morem si drugače, kakor da Vam izrazim svoje začudenje, s katero vzorno marljivostjo in veliko vztrajnostjo Vi delujete v tem kraju za povzdigo hmeljarstva; obiskujem vsa večja hmeljarska tržišča v Avstriji in Nemčiji, ali kaj takega še nisem našel. Sigurno Vam bodo tukajšnji producenti hvaležni, kakor se Vam tudi zahvalim jaz v imenu tukaj bivajočih hmeljskih trgovcev.

Te besede slišal je tudi g. Ivan Premik iz Žalca, kateri lahko potrdi navedeno izjavo. Prosim, slavna skupščina naj določi, katero mnenje o mojem delovanju je opravičeno, ali Grübelno ali dr. Koroščevo? (Konec prihodnjic.)

Iz političnega sveta.

Štajerski deželni zbor

V seji minolega četrtka je posl. Stiger „utemeljeval“ svoj predlog, naj bi se uvedlo na Štajerskem pridelovanje tobaka. Mož je govoril cele 4 minute. — Posl. dr. Jankovič je vložil vprašanje zaradi odškodnine za škodo, katero povzroča kmetu divjačina, osobito še zajci. — V seji minolega petka je poročal poslanec dr. Jurtela v imenu občinskega odseka o prošnji prebivalcev Spodnje Kostrivnice v rogaškem okraju, ki se hočejo ločiti od občine Kostrivnice in ustanoviti samostojno občino. Okrajni odbor rogaški in namestnija sta se izrekla zoper ločitev, ker ni nobenega vzroka za to. Zato tudi občinski odbor deželnega zbora predlaga, da se ta prošnja odbije, kar se sprejme. — V tej seji predlaga posl. Rokitanski nov načrt za premembo deželnega volilnega reda, To je že četrti takšen predlog v tem zasedanju! Kakšni ljudski prijatelji so gospodje naenkrat postali. Rokitanski predlaga, naj v skupini velepušestva volijo vsi, ki plačnujejo letno najmanj 400 K davka. Virilisti se naj črtajo in se ti mandati na druge skupine razdele. — V vinarski odsek sta izvoljena slovenska poslanca dr. Jurtela in Kočevar.

V seji minolega ponedeljka je odgovoril deželni odbornik grof Attems na vprašanje poslanca dr. Jankoviča zaradi škode, ki jo povzroča divjačina po Spodnjem Štajerskem. Predno ne stopi nova lovska postava v veljavo, se ne more nihče po njej ravnati. Veljavna pa postane postava šele z 10. aprilom t. l. Seveda je gospod grof, ki pač malo pozna kmečke razmere, pripomnil, češ, da so si navadno posestniki sami krivi, če jim dela divjačina škodo.

V seji minolega torika je poslanec Vošnjak utemeljeval svoj predlog, naj se deželni zakon spremeni tako, da se od izvrševanja lovske pravice pobira posebna pristojbina v prilog štajerskemu deželnemu nbožnemu zakladu. — Poslanec Roškar je utemeljeval svoj predlog za varstvo domače živinoreje. — Pri razpravi o izpremembi

občinskega reda za mesto Ptuj je poslanec dr. Schacherl ostro napadel Orniga in njegovo mestno gospodarstvo ter mu naravnost očital goljufajo. Na predlog Wastiana in Stürghka se je sklenilo, naj deželni odbor preišče mestno gospodarstvo v Ptaju.

Trst

Novoga volilnega reda za tržaški deželni zbor, ki so ga z nasilstvom sklenili Lahi, ministrski predsednik baron Beck baje ne predloži cesarju v potrjenje.

Deželni glavar istrre

dr. Rizzi je odstopil. Zahteval je, naj vlada skliče istrski deželni zbor, da sklene volilno dolžnost. Vlada je bila pripravljena to storiti, vendar pod pogojem, da se skliče deželni zbor v Koper in da bo vladni zastopnik odgovarjal na slovenske in hrvatske interpelacije (vprašanja) v dotičnih jezikih. Naduti Lahi pa niso bili zadovoljni, zato vlada dež. zbora ni sklicala. Nato je dr. Rizzi odstopil.

Nasilstvo na Ogrskem.

Ogrska državna zbornica sprejme novo „šolsko postavo“, ki gre na to, da bi se čimprej vse šole na Ogrskem pomadžarile. Poslanci nemadžarskih narodnosti, torej Slovaki, Rumuni in Srbi, so se temu ostro uprli. Rumunski poslanec Vajda je v štiriurnem govoru kazal na krivice te postave in je predlagal, naj se predloga umakne z dnevnega reda. Ko je hotel svoj predlog utemeljevati, mu je predsednik odvzel besedo. Isto se je zgodilo rumunskemu poslancu Vladu. Tako pojmi vitezki Madžari svobodo in pravico!

Srbsko.

Minoli četrtek je bilo 25 let, kar je Srbija postala kraljestvo. Dan je minil na Srbskem brez posebnih slavnosti.

Bolgarski ministrski predsednik umorjen.

Minoli ponedeljek se je sprehajal ministrski predsednik bolgarske kneževine, Petkov, v mestnem vrtu, kar nekdo vstrelil vanj šestkrat iz revolverja. Petkova so zadele tri kroglice in se je na mestu zgrudil mrtev. Tudi trgovinski minister Genadjev je hudo ranjen na roki. Pravijo, da je umor čin osebnega maščevanja nekega uradnika Petrova, ki je bil zaradi nerednega izvrševanja uradnih poslov odpuščen. Na drugi strani pa zatrjujejo, da ima napad politično ozadje. Petkov si je s svojimi prestrogimi odredbami proti socialističnemu gibanju med vojaštvom in železničarji nakopal veliko sovraštva. Zopet drugi pa govore, da je bil napad namenjen ministru Genadjevu.

Ruska vlada se igra z ognjem.

Kakor poročajo časopisi, misli ruska vlada tudi novo dumo razpustiti, ker je po večini protivladna. Vlada je že zopet prepovedala izhajanje treh listov.

Čudo na Belgijskem.

V tej od nazadnjakov vladani državi je poslanska zbornica sklenila, da se uvede osemurni delavnik v rudnikih. Vlada, ki je bila jako proti temu, je doživela s tem poraz. Zgodilo se je to, ker mnogo poslancev vladne stranke ni bilo pri seji navzočih.

Dopisi.

Mozirje. Gornjegrajskega in vranskega okraja učiteljsko ima svojo letošnjo uradno konferenco dne 20. julija t. l. v Mozirju. Na vspredu je razen običajnih točk: volitev zapisnikarjev, čitanje opravičnega reda, poročilo okrajnega šolskega nadzornika o stanju šol v omenjenih krajih, razglašenje od zadnje konference došlih postav in odredb, tičočih se ljudskega šolstva tudi obravnava treh poročil.

Za nalogi „O nazornosti pouka“ in „Kako se naj obravnava oko iz zdravstvenega stališča na vseh stopnjah ljudske šole?“ se določijo poročevalci na dan konference. Tretja naloga „Kako bi se znižalo število analfabetov (nepismonkih) v naših okrajih?“ ima že poročevalca in je to poročilo prevzel g. Ignacij Šijanec, učitelj v Gornjem gradu.

Nato se prečitati poročili obeh okrajnih komisij učiteljskih knjižnic in se vrši volitev stalnega konferenčnega odbora in komisij za knjižnici.

Konečno so še na vspredu predlogi in nasveti. — Vsak učitelj in vsaka učiteljica obeh okrajev ima temeljito izdelati eno navedenih treh nalog.

Iz Gornjegograda. Gornjegrajsko učiteljsko društvo je zborovalo dne 3. t. m. v Šmartnem v Zadrebški dolini. Zborovanje se je pričelo ob 11. uri in je trajalo do pol. 2. Učiteljska je bilo prav lepo število. Na novo je društvu pristopila gca Ježovnik, učiteljica v Mozirju.

O javnem štajerskem učiteljskem shodu v Gradcu je poročal g. Kocbek živahno in obširno. V imenu društva je izrekel predsednik g. Kelc priznanje in zahvalo poročevalcu, kakor sploh onim tovarišem našega okraja, ki se niso ustrašili stroškov in mraza ter so hiteli na Svečnico v Gradec zastopati tuokrajno učiteljstvo.

Šmartinski nadučitelj g. Burdian je prečital: „Krajepisne in zgodovinske črtice šolske občine Šmartno pri Gornjem gradu“.

„O Slovenski Šolski Matici“ je poročal g. Šijanec. Navedel je na kratko izborni vsebino pred kratkim došlih knjig in se čudil, da niso vsi učitelji in vse učiteljice člani tega prepotrebne družstva. Za dva goldinarja pet strokovnih knjig! Gornjegrajski okraj ima samo 16 članov „Sl. Šol. Matice“, imel pa bi lahko okoli 50.

Izmed raznih predlogov omenjam Kocbekovo poročilo, kako sestavljati račune kraj. šol. svetov. Praprotnikovo povabilo k nabiranju narodnih pesmi in razgovor o šolskih naznanilih.

Pred zaključkom zborovanja čestita g. Kocbek predsedniku k izvolitvi častnim občanom v Novi Štiti.

Po zborovanju je imelo učiteljstvo v gostilni Rajtenovi skupno kosilo.

Prihodnje zborovanje dne 9. maja na Rečici!

Iz Velenja se nam poroča. „Slov. Gosp.“ je v svoji 10. številki dne 7. marca t. l. posvetil daljši članek zborovanju „Narodne stranke“ v Šoštanj. Med drugim je omenil tudi tole:

„Križev ne bomo vrgli iz šole — ste rekli. Mi pa vam tole povemo gospod doktor: — v Velenju je učitelj, ki je gotovo pristaša „Narodne stranke“, snel vpricho otrok v petem razredu križ z glavne stene v veliko pohujšanje otrok in ga obesil v nedostojen kot ter prepovedal otrokom pozdravljati ga pri vstopu v šolo s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“. Ko se mu je po krajnem šol. svetu dvakrat naročilo spraviti križ nazaj, je to storil. Do zdaj so tamošnji krogi o tem molčali, mi pa smo objavili, ker ste nas izzvali.“

Podajemo resničnost navedenega dogodka v poštenem listu: Omenjeni učitelj je vpricho otrok, in to vsled tega, da jim je povedal vzrok postopanja, res prestavil križ s sprednje stene na dostojen prostor, kamor se sploh podoba obesiti mora, na levo steno spredaj, da ga vsi otroci vedno lahko vidijo in to vsled tega, ker je prej visel pod stropom, ki je gotovo nedostojno mesto za vsako podobo in ker nižje dele prednje stene rabi za razna učila.

Kar še pa pozdrava „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ tiče, omenimo, da je bilo ukoreninjeno na šoli pri pozdravljanju grozovito kričanje, ki gotovo ni bogoslužno, in si je zato učitelj začasno sploh vsak pozdrav prepovedal. Ravno isti „bogatajni“ učitelj pa se je na tej šoli dolgo časa trudil, da je otroke, ki skupno molitev zamudijo, navadil, da tiho zase molitev opravijo, predno se podajo v klopi. Ta upeljava se je zdela otrokom kaj čisto novega in nepotrebne, ker tega doslej še noben veroučitelj ni od njih zahteval. Toliko resnici na ljubo!

Trbovlje. Kakor običajno se vsako leto enkrat skliče generalni (glavni) zbor naše bratovske skladnice, in sicer najkasneje do mesca sušca, (kar se bode tudi letos zgodilo), in k temu zboru pridejo od delavstva izvoljeni zastopniki iz Trbovlj, Ojstrega, Hrastnika in Hude jame pri Laškem trgu. Pri tem zboru dobijo zastopniki letne računne zaključke od brat. sklad. in od bolniške blagajne, ki jih imajo odobriti. Pri tem zborovanju stavijo dotični zastopniki tudi delavske prošnje, oziroma zahteve za povišanje provizije in sploh za preuredbo nekaterih paragrafov bratovsko-skladničnih pravil. Nadalje si izvolijo vsako leto izmed sebe tri računne preglednike, ki hodijo vsako leto enkrat v dotične pisarne račune pregledovat. Nadalje si izvolijo vsako tretje leto glavni odbor, ki ima pravico deliti vsakovrstne podpore, spoznavati provizije itd. Sploh ima dotični odbor prvo besedo in glavno moč pri brat. sklad. in pri boln. blagajni. In ta glavni odbor je bil dosedaj vedno na ravnateljevi strani, kar se je pokazalo pri zadnji prodaji našega tako v dobrem položaju stoječega konzuma, in to so storili kar

tako pod klobukom, samo zaradi sovraštva do nekaterih soc. demokratov, ki so tudi člani brat. sklad. ter so zahtevali, da naj bo konzum v popolnoma delavskem oskrbovanju. Pri tem pa ta glavni odbor ni hotel premisliti, kako občutno škodo je prizadajal s tem korakom vsemu trbovljskemu delavstvu, ki jo bomo občutili vsako leto močneje, ker konzum nam je donajal več stotisoč kron vsako leto in sicer v prid bratovske skladnice in v prid bolniške blagajne. In sedaj bode romal ves ta dobiček v podjetnikove roke. Letos se je pa stvar temeljito preobrnila, in sicer v tem oziru, da smo si izvolili popolnoma po svojem prepričanju moč, ki nas bojo zastopali pri glavnem zboru. In od teh naših bodočih zastopnikov se nadejamo, da nas bojo boljše zastopali, kakor dosedajni ravnateljevi kimovci, ki so pripomogli, da gre toliko slovenskih grošev v nenasitne žepke nemških podjetnikov. Prva dolžnost glavnega zbora bo seveda ta, da se nam zviša sramotno nizka provizija, pri kateri ni mogoča živeti in ne umreti. Kakor hitro dobi kak delavec provizijo zaradi onemoglosti ali telesne poškodbe, si mora kake bolj lahke službe iskati, če hoče pošteno živeti, če pa te ni mogoče dobiti, more pa na kljuko pritiskati in milodarov prositi, akoravno je mnogo let pridno delal, in vsak mesec pošteno plačeval v bratovsko skladnico, ki je bogata, ker ima premoženja nad 3. reci: tri milijone kron. Vkljub temu pa, da se brat. sklad. tako množi, se nam provizija nikoli ne poviša, in nato delati je sveta dolžnost naših zastopnikov v glavnem zboru, a tudi dolžnost našega občinskega odbora, kajti, če se pripeti kaka nesreča, da bi bilo naenkrat na stotine delavcev ponesrečenih, potem pridemo večinoma vsi na trbovljsko občino za podporo; kmetje so pa že itak sami podpore potrebni. V naši bratovski skladnici pa milijoni ležijo. Ako pa ne dosežemo večje provizije, potem bo tudi dolžnost našega bodočega državnega poslanca, da bo potrkal pri poljedelskem ministrstvu kot najvišji rudarski oblasti, da se vendar enkrat tudi na nas uboge slov. trpine-delavce malo pogleda, da bomo vsaj na starost za silo preskrbljeni. Zato je pa vsakega slov. delavca v Trbovljah. Ojstrem in Hrastniku sveta dolžnost, da odda 14. maja pri državno-zborski volitvi tistemu kandidatu svoj glas, katerega bo narodna stranka priporočala. Tistega poslanca bomo potem lahko na odgovor klicali, da bo nam razložil, kako da je nas zastopal v državnem zboru.

Ljutomer. V nedeljo, dne 3. sušca priredil je „Murski Sokol“ prvo predavanje, pri katerem sta govorila br. Sagaj in br. Lipovec. — Rešila sta dano si nalogo nepričakovano dobro ter pokazala, kaj zmora s svojo mirljivostjo in vztrajnostjo priprost kmečki fant. Naj tudi drugi ne zaostajajo ter ju vrlo posnemajo.

Udeležba bi pač morala biti, posebno od starejših bratov iz trgov, mnogo boljša.

Ker ima Sokol tudi namen vcepiti mladini zdravega duha, jo vzgojiti v odločne narodne boritelje, ki bodo vedeli na pravem mestu zagovarjati svoje prepričanje, so take govorne vaje velike važnosti ter jih treba vsestransko podpirati.

Na svidenje tedaj pri prihodnjem predavanju!

Iz Ljutomera. „Slov. Gosp.“ je v svoji št. 3 z dne 17. jan. t. l. priobčil sledeči članek iz Ljutomera:

„Notarju Juliju Thurnu se očitno zelo dopade v Ljutomeru. Dne 14. t. m. je kupil na dražbi hišo rajnega doktorja Farkaša. Hiša je bila zelo visoko cenjena. Thurn se lahko zanaša na pomoč „Südmärke“ in nemške „Sparkase“. Kaj pa naša slov. posojilnica?! Naši zavodi se za take malenkosti ne zmenijo! Oni rešujejo višjo politiko n. pr. kako bi se vspešno širila med Slovence višja izobrazba s pomočjo „Slov. Naroda“. (Na mizi v posojilnici leži „Slov. Narod“!) Thurn se lahko zanaša tudi na nas miroljubne slovenske kmete, ki smo v svoji miroljubnosti prišli tako daleč, da smo ga celo izvolili za namestnika v okrajni zastop!“

Iz tega članka samega je vsakomur dovolj jasno, da je dopisniku glavni namen blatiti ljutomersko posojilnico pred širšo javnostjo češ, da ne razumi ali pa noče izvrševati svoje naloge ter s tem ob enem tudi hujskati posojilnične člane zoper zavod, kateremu se ima marsikateri izmed njih zahvaliti, da še danes sploh sedi pod svojo streho. Da je tako počenjanje herostratsko, za to najbrž ni treba nobenega daljnega dokaza.

Najbolj pri srcu je dopisniku „Slov. Narod“, ki leži v posojilnici na mizi.

Dopisniku najbrž ni znano, da je ljutomerska posojilnica po § 78. svojih do novejšje dobe veljavnih pravil za vsa svoja naznanila morala rabiti v Mariboru izhajajoči politično-gospodarski list „Slov. Gospodar“ in v Ljubljani izhajajoči list „Slov. Narod“ in da je tedaj vsled tega ta dva časopisa vselej smatrala takorekoč za svoja uradna lista, katerih naročnica je bila od svojega začetka in je to tudi doslej ostala.

Dalje pa še bode dopisniku povedano, da zraven „Slov. Naroda“ ležijo v posojilnici na mizi tudi „Slov. Gospodar“, „Naš Dom“, „Domovina“ in še drugi slovenski časopisi, ker slovenska posojilnica mora biti le „slovenski“ nikar pa ne „strankarski“ denarni zavod.

Kar se pa tiče v začetku navedenega članka omenjenega dejstva, da je notar Julij Thurn na dražbi dne 14. januarja t. l. kupil hišo rajnega doktorja Farkaša, moramo le pibiti, da je to milo rečeno „gola neresnična izmišljotina“ in da dr. Farkaševa hiša še danes ni prodana (o tem se lahko vsakdo iz zapuščinskih spisov A 126/5 prepriča) in to zaradi tega ne, ker je bila, ne kakor dopisnik sam priznava le visoko, ampak sploh previsoko cenjena.

In take izmišljene neresnice se je moral poslužiti dopisnik „Slov. Gospodarja“, da je udaril po ljutomerski posojilnici, ker drugod ni našel za to povoda.

Načelnštvo in nadzorstvo ljutomerske Okrajne posojilnice pa smatra za svojo dolžnost z vso odločnostjo zavračati take neosnovane napade na narodni denarni zavod, kateri je ves čas svojega obstanka vestno izpolnjeval svojo narodno-gospodarsko nalogo in bo, če Bog da, to i v bodoče storil. Našla bodo se pa tudi potrebna sredstva in pota, s katerimi se bode zabranilo, da bi se širil v zavodu razjedajoči strankarski boj, katerega se hoče vanj zasejati s takim zlobnim pisarjenjem. Za Okrajno posojilnico v Ljutomeru:

Lud. Babnik, t. č. načelnik.

Joško Rajh, predsednik nadzorstva.

Štajerske novice.

Pozor okrajni odbori! Kakor smo že javili, skliče se na dne 24. t. m. ob 10. uri dopoldne občni zbor vseh zaupnikov narodne stranke v Maribor. Zborovanje se vrši v Narodnem domu. Na dnevnem redu je velevažna zadeva, kako bode stranka postopala pri prihodnjih volitvah. Potreba je, da so vsi okraji častno zastopani. Okrajne odbore opozarjamo, da se bodo vsem odborom vposlala vabila, katera naj odbori vestno razdele med naše somišljenike. Dolžnost odborov je, skrbeti za zadostno udeležbo iz dotičnega okraja. 24. sušec mora biti sijajen, kakor je bil 8. december!

Volja ljudstva. Po vseh krajih volilnega okraja Celje-Vransko so nabiti sledeči oklici:

Neodvisni kmetje! Vsi na naš veliki kmečki volilni shod v Žalec, prihodnjo nedeljo, dne 17. marca t. l.

V nedeljo, dne 3. marca 1907 sklicalo je katoliško politično društvo za vranski okraj javen shod, na katerem bi se naj bilo odločilo glede izvolitve novega državnega poslanca za naš okraj.

Proti volji navzočih kmetov hotelo se je skleniti, da nam postavijo zaupniki kmetske zveze v Celju kandidata, pri čemur je bilo spoznati, da kandidat ne bo kmet iz naše srede. Proti takemu usiljevanju se je ogorčeno protestiralo in se je shod brezplodno razšel.

Naše kmetsko stališče pa je: Kandidata si ne damo usiliti od nikogar; on mora biti kmet-hmeljar, katerega mi vsi poznamo in ki si ga bomo mi vsi izbrali. Seveda pa mora biti mož katoliškega prepričanja. Naša kmečka misel mora na dan! Zato skličemo mi kmetje obeh okrajev skupni velikanski volilni shod, na katerem si bomo določili kandidata.

Takšen v resnici

naš volilni shod

skličemo v nedeljo, 17. marca t. l. ob 3. uri popoldne v dvorani g. Franc Hodnika v Žalec.

Somišljeniki, agitirajte za naš shod, da bo svet videl, da je tudi v nas kmetih moč!

Biti nas mora kot listja in trave. Zato le vkup na shod v Žalec!

Dnevni red: Kdo bo naš kmetski poslanec?

Jernej Radišek, posestnik, Franc Hanžič

nost. Veleposestnik g. Podgoršek je razmotrival vprašanje, ali more iti slovenski kmet z narodno stranko in je pritrdil temu iz treh razlogov: 1. narodna stranka se je odločno zavzela za kmečki stan, 2. narodna stranka ni proti veri, 3. narodna stranka deluje za čim največjo izobrazbo slovenskega ljudstva. Oglasi se g. Kveder ter v krepkih besedah povdarja potrebo izobrazbe in odločno obsoja zahtevo kmečke zveze po petletni šoli. — Dr. Gosak pravi, da so to zahtevo ustanovitelji kmečke zveze stavili v svoj program na eni strani zato, da bi se kmetu prikupili, na drugi strani pa, da bi neizobraženo ljudstvo čimdalje obdržali v temi in v svoji oblasti. — Kmečki fant Oset razpravlja v geslu „Svoji k svojim“ in o narodnih grehih Slovencev. — H koncu pozivlje g. dr. Kukovec navzoče kmete še enkrat, naj se kot svobodni možje udeleže zborovanja v Žalcu. Med navzočimi je vladalo splošno navdušenje. Po triurnem zborovanju se je ob šesti uri zvečer ljudstvo začelo razhajati.

Še enkrat — častna beseda dr. Benkoviča. Dr. Benkovič trdi v svojem glasilu „P. S.“, da ni prelomil častne besede pri shodu 17. febr. 1907. v Brežicah. Sploh pravi, da ni bilo govora o častni besedi. Temu nasproti povdarjamo še enkrat, da je takrat dr. Benkovič sramotno prelomil častno besedo. V dokaz te trditve se nam je ponudilo dovolj prič, poštenih in verodostojnih mož, ki so pripravljene pred sodnijo pod prisego potrditi istinitost naše izjave.

Veliki „narodni radikalec“ dr. Benkovič je v zadnji, t. j. 8 številki „Posavske Straže“ pustil natisniti inserat nemčurskega trgovca z lesom Antona Faleschinija, brata brežiškega nemškega župana Gust. Faleschinija. Čudno je pri tem poleg drugega to, da inserat od Faleschinija ni bil naročen. „Posavska straža“ ga je z naznanil, ki jih on razpošilja, prepisala in v list postavila. — Pa zakaj? Ker je novi trgovec z lesom, gosp. Miha Balon, prijatelj narodne stranke in mu hoče „radikalna“ „Posavska Straža“ s tem škodovati. No g. Faleschinija taka prisiljena reklama ni po volji in rekel je: „Take vsiljivosti še nisem doživel.“ — Živel „narodni radikalec“ kmet-doktor Benkovič!

Za nemško šolo v Hrastniku so, kakor razvidimo iz najnovejšega izkaza, darovali med drugimi Hans Jeschouneigg v Arjivasi, lekarnar Rauscher v Celju, trgovec König v Celju, zdravnik dr. Jaklin v Zagorju in trgovec Mihelčič istotam. Slovenci teh krajev, zapomnite si ta imena. Med darovalci pa nahajamo tudi dunajskega župana dr. Luegerja, ki ga naši katoličani v „Slovenec“ in „Slov. Gospodarju“ tako hvalijo.

V Zabukovcu pri Grižah je pri Lappovem premogovniku zdrobila prehitro spuščena „šala“ nogo rudarju Francu Planinšku iz Št. Pankrača. Nesreče je kriv baje sam, ker je proti prepovedi stopil na „šalo“, baje pa tudi strojevodja. Lahko poškodovan je tudi rudar Jože Zupanc iz Megojnc. Komisija bo dognala, koga zadene krivda.

Občinske volitve na Polzeli dne 7. t. m. so se končale s popolnim porazom fabriške stranke. V 3. razredu voli 300 volilcev. Volit jih je prišlo 149. Za slovenske kandidate oddanih je 89 glasov, za fabriške 60. V 2. razredu voli 64 volilcev. Volit jih je prišlo 43. Za slovenske kandidate glasovalo jih je 37, za fabriške pa 6 volilcev. V 1. razredu voli 18 volilcev. Prišlo jih je k volitvi 15. Za slovenske kandidate glasovalo je 12, za fabriške pa 3 volilci. K tej zmagi na celej črti je pripomogel združeni nastop Slovencev, kakor tudi mnogoštevilna udeležba volilcev iz Št.-Peterske in Braslovške občine, katerim gre raditega vsa hvala za njihov rodoljubni nastop. Glede na to, da je fabriški aparat strašansko agitiral, ter so do zadnjega fabričana in voznika vse prignali na volišče; glede na to, da se je tudi domači obč. tajnik, odbornik in župan v eni osebi, združil s tovarno ter silno za fabriško stranko agitiral; glede na to, da je bila agitacija med Slovenci primerno mala — se mora zmagati imenovati popolna. Živeli zavedni volilci! — Za v bodoče stojijo šance za slovensko stvar tudi ugodno, ker 151 volilcev v 3. razredu, ki so tokrat doma ostali, so slovenski pristaši, ki se z živahnejšo agitacijo lahko spravijo na volišče. Zapomnili si pa bomo peka Kaca, krčmarja Orešnika in mesarja Flissa. Prva dva naj prodajata od zdaj naprej svoj kruh in svojo pijačo samo „Nemcem“. Mesar Fliss pa naj si gre po teleta v fabriko, kjer si tudi lahko ogleda dolgi nos „nemškega“ odbornika. H koncu še en komičen prizor na volišču. Komisar, slabo več slovenščine, hoče dati na pritisk Nemcev neko pooblastilo kot neveljavno

protokolirati, ker stoji v njem: „pooblastim gospoda Alojzija“ itd. Nemci pravijo, da je tožilnik „Alozija“ žensko ime, ter potemtakem pooblastilo neveljavno. Namignilo se je c. kr. komisariju, da volilna soba ni primerni kraj za študiranje ali popravljanje slovenske slovnice — in stvar se je ugledila! — G. Hinko Karničnik jo je pa dan pred volitvami odkuril. G. župnik, ali ga bote še enkrat v „Slov. Gosp.“ pohvalili?

Nesramnost kmečkih zvezarjev v Žalcu. Nek italijanski delavec in nek zanikern hlapec iz Žalca sta bila obsojena zaradi neke tatvine. Hujškači kmečke zveze iz Žalca so pa ta dogodek hoteli izkoristiti zoper narodne Slovence in so brzojavili duhovniškemu listu „Slovenec“, da sta bila dva žalska Sokola zaradi tatvine obsojena. Mi smo natančno poizvedovali in se je dognalo, da omenjena tata seveda nikdar nista bila z žalskim „Sokolom“ v nikakšni zvezi ali dotiki. Razburjenost zoper kmečke zvezarje je v Žalcu vsled te hudobije nepopisna. Le čakajte, plačilo pride!

Profesor Robič kandidat kmečke zveze v gornjegrajskem-šoštanjskem-slovenjegrajskem-marenberškem okraju? Čudna so pota božje previdnosti! Ali se spominjate, kako je pisal „Slovenski Gospodar“ zoper Robiča pred 14 dnevi, kako mu je „Slovenec“ očital, da ni sposoben za poslanca in da ga kmečka zveza noče za poslanca, če bi tudi podpisal njen program? V okraju, kjer je bil Robič dolga leta poslanec, ga je dr. Korošec s svojo kmečko zvezo neusmiljeno v stran potisnil in dal postaviti tam kmeta Piška. Mi sami smo se za Robiča zavzeli zaradi grde nehvaležnosti dr. Korošca. In kaj vidimo danes? Ravno ista kmečka zveza oziroma ravno isti dr. Korošec vsiljuje Robiča gori imenovanim okrajem, ki soglasno hočejo domačina in kmetovalca za poslanca! No, mi smo mirni pri vsem tem in le pravimo, naj ljudski glas odloči. Mi ne bomo nobenemu okraju poslanca vsiljevali, ljudstvo je samo dovolj probujeno in bode s svojim zdravim razumom pravo zadelo. Čudno se nam pa vendar zdi, kako kmečka zveza nekoga danes ubije, čez 14 dni ga pa proglasi za pripravnega kmečkega zastopnika! No, bodemo pač videli!

Javni ljudski shod v Slovenjem Gradcu se vrši v torek dne 19. t. m. ob 11. uri dopoldne v Narodnem domu. Govorilo se bo o bodočih volitvah in o kmečkem gibanju.

„Spreobrnjenec“ dr. Verstovšek se je že zopet spreobrnul. Do nedavnega časa je imel prav zelo pregrešne misli: hotel je postati — dasi popolnoma nezmožen — na vsak način državni poslanec. No zadnji čas pa: ali mu je grozdeje postalo prekišlo, ali pa je srečno prišel do pravega spoznanja samega sebe, to je: svoje popolne nezmožnosti; dr. Karl Verstovšek, slavni vzgojitelj slovenske mladine v „krščansko-socialnem“ kurzu v Mariboru in nekdanji strupeni sovražnik vseh „farjev“, sedaj njihov ponižni sluga, se je odpoval vsaki kandidaturi. Prvi korak k poboljšanju!

Pri občinskih volitvah v Vuzenici so zmagali združeni Slovenci v vseh treh razredih. Hud boj je bil v 3. razredu; v 2. in 1. se nasprotniki še prav udeležili niso. Vuzenica je velika tržka občina ob Dravi, blizu nemške meje, in Nemcem se že dolgo cedijo po njej sline. In se jim še bodo — dolgo!

Lembah pri Mariboru. Kakor smo sporočili, je v Lembachu umrl cand. inr. g. Anton Robič po dolgi mučni bolezni. Pogreb rajnega se je vršil dne 7. marca t. l. ob veličastni udeležbi domačinov in tujcev. Iz Gradca se je udeležilo pogreba odposlanstvo akademičnega društva „Triglav“, čigar redni in podporni član je bil umrl. Pri hiši in ob grobu zapeli so združeni pevci iz Maribora, Ruš in Gradca. Ob odprtem grobu je govoril v imenu „Triglava“ jur. Bogumil Hrašovec ter se v vznesenih besedah poslovil od umrlega tovariša. Bodi mu lahka zemlja slovenska!

„Narodna“ duhovščina v Mariboru postavila je za mesto Maribor krščansko-socialnega brivca Kurzmanna. „Südöst. Stimmen“ že delajo reklamo za njega ter pravijo, da je najboljši, ako nemška in socialno-demokratska stranka volita Kurzmanna, potem se ne zgodi niti vsenemcem niti socialnim demokratom ničesar. Slovenske stranke „Südöst. Stimmen“ v Mariboru niti ne poznajo, dasi je v Mariboru blizu 2000 slovenskih volilcev, kateri gotovo ne bodo volili — Nemca Kurzmanna.

Zopet Nemec! V finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru je zopet prestavljen iz Gradca finančni koncipist dr. Mayer, ki ne zna niti besedice slovenski. To so razmere!

Shod „Štajerčeve“ „stranke“. V nedeljo so imeli „Štajerčevci“ v Mariboru shod, pa ne v „Narodnem domu“, ampak v nemški kazini. Shoda se je udeležil tudi Wastian, ptujski Ornig in pa neizogibni — Girstmayer. Seveda sami pristni Nemci. Nek Repnig je trdil, da znajo slovenski kmetje bolj nemški ko slovenski. Za Boga, zakaj pa potem izdajate „Štajerca“ v slovenskem jeziku!?

Pred porotno sodnijo v Mariboru je bil 57-letni kočar Jakob Kranar zaradi sudodelstva proti pravosti, zaradi javnega nasilstva in težke telesne poškodbe obsojen v šestletno ječo.

Smodnik eksplodiral. V Spielfeldu je danes teden zjutraj pred sedmo uro eksplodirala precejšnja množina smodnika, lastnina g. Schellhammerja. Enega delavca je takoj ubilo, drugega težko ranilo. Pok je bil silen. Slišalo se ga je na daleč okrog. Vzrok ni znan.

Shod zaupnikov narodne stranke v Ljutomeru. V nedeljo dne 17. t. m. se vrši shod zaupnikov narodne stranke iz ljutomerskega in gornjeradganskega okraja v Ljutomeru v dvorani gostilne g. Ivana Kukovca ob 2. uri popoldne. Govorilo se bo o uzrokih postanka narodne stranke, o njenem kmetijskem programu in o bodočih volitvah. Položil se bo temelj krepki in tesni organizaciji narodne stranke in temelj pravemu napredku Slovencev v tamošnjih okrajih. Zanimanje za shod je veliko in pričakujemo lepe udeležbe. Ponosno Mursko polje in vinorodne Slovenske Gorice naj pokažejo, da jim je mar vsestranskega napredka!

Javni ljudski shod v Vuzmetincih med Sv. Miklavžem in Sv. Bolfenkom poleg Ormoža priredi v nedeljo dne 17. t. m. narodna stranka v dvorani g. Stamparja po rani sv. maši.

Zaupni sestanek v Središču. V soboto dne 16. t. m. zvečer je prijateljski sestanek somišljenikov narodne stranke iz Središča in okolice v Središču. Somišljeniki, snidite se v lepem številu. Navzoča bodeta člana izvrševalnega odbora dr. Božič in Spindler, ki gresta drugi dan dopoldne na javni shod v Vuzmetince, popoldne pa na shod zaupnikov v Ljutomeru.

Slovenska posest. (Ptujška slovenska posojilnica) kupila je na dražbi Kaiserjevih zemljišč grajščino Ptujška gora (M. Neustift) za 68.000 kron. Posestvo meri čez 100 oral in je bilo sodno cenjeno na 89.444 kron. Posojilnica dobila je torej to posestvo jako ugodno in sicer 19.000 K pod cenilno vrednostjo! To seveda jezi zopet ptujške nemčurje in „šucmarkovce“, in „Štajerc“ že radovedno povprašuje: „Kaj neki bodo z njo?“ „Štajerc“ si radi tega naj nikoli glave ne beli. Nemci je gotovo ne dobijo več v roke.

„Ptujška mestna hranilnica ne izgubi pri Kaiserjevem konkurzu niti vinarja“, tako je trobil vedno „Štajerc“ in drugi nemški listi. No, v zadnjem listu pa „Štajerc“ sam prizna, da mora hranilnica za Kaiserjeve zavarovalne police še eno oziroma tri leta plačevati dotične premije iz lastnega ter pravi, da je to le „malenkostna svota“. Kdor ima o življenjskem zavarovanju le količkaj pojma, ta dobro ve, da letna premija od 50.000 kron nikakor ni malenkostna, kaj šele za tri leta. Nam je sicer vse eno, ako izgubi ptujška „šparkasa“ pri navedenem konkurzu eden ali petsto tisoč kron, mi smo le hoteli dokazati, da je „Štajerčeva“ trditve, da ne izgubi „niti vinarja“, zopet velika laž.

Ptujski župan Ornig, glavni zaščitnik „Štajerca“, imel je v torek v deželnem zboru v Gradcu slab dan. Poslanec dr. Schacherl povedal mu je take, da mu bode še dolgo zvenelo po ušesih. Med drugim je rekel dr. Schacherl: „Mi smo dokežali, da se ta župan (Ornig) ne sramuje, naročiti po svojih uradnikih naravnost popačenje računov in knjig. To je bilo že sodnijsko dokazano. — Gospod Ornig poskusil je naravnost goljufijo na državnem erarju. Pripravljen sem, mu to do pičice dokazati.“ — Dr. Schacherl pozivlje Orniga, naj ga toži, kar pa seveda Ornig ne bo storil. On že ve, zakaj. — Ptujski „Štajerc“ pa bode Ornigu seveda še vedno slavo peval. — On tudi ve, zakaj.

Sv. Barbara v Hal. (Smrt.) V ponedeljek 11. t. m. ob pol 9. predpoldne je umrl bivši oskrbnik borlske grajščine, sedaj posestnik v Cirkuljanah na prejšnji pošti, g. Bogomir Ulrich. Pogreb je bil v sredo popoldne ob 3. uri. N. v. m. p.!

Iz Žetal se nam poroča, da je gosp. župnik Merkuš pri pogrebu Franca Horvata se poslovil od rajnega naprej v slovenskem jeziku, potem pa spregovoril tudi nekaj nemških besed, ker so

bili pri pogrebu navzoči tudi nekateri pokojni-kovi sorodniki nemškega mišljenja iz Ptuja, Rogatca, Slatine in drugod. V toliko resnici na ljubo popravljamo zadnje naše poročilo.

Občinske volitve pri Sv. Trojici v Malozah so na pritožbo slovenskih kmetov razveljavljene. Kdaj bodo nove volitve, še ni znano.

Grozovit zločin. V Kozmicah, sodn. okraj Ptuj, so 3. marca, t. j. v nedeljo zvečer ob 11. uri vlomili v hišo Jerneja Zajška do zdaj še neznan lopovi, ki so od imenovanega posestnika izsilili hranilno knjižico s približno 230 K vlogami. Orovali so ga tudi gotovega denarja približno 800 K. Da bi pa to hudodelstvo ostalo prikrito, so hoteli približno 60 let starega moža umoriti, kakor so zdravniki spoznali. Imel je na telesu 13 poškodb. V zavesti, da je orožani posestnik že mrtev, so zažgali hišo in pobegnili. A revež je še imel toliko moči, da se je splazil iz hiše. Ob štirih zjutraj so ga našli mrtvega in nagega v cestnem jarku. Nad vse marljivi orožniki iz Žetala, gg. stražmojster Franc Žerjav in postajevodja Anton Štancer in iz Leskovca stražmojster g. Ignac Skaza in postajevodja Franc Bombeg so štiri dni bili pri delu. Pri hiši so našli krvavo motiko in sekiro, ob tej so se držali lasje. Zaprli so tri osebe, ki so bile na sumu.

Nesreča na železnici. Blizu Slovenske Bistrice je vlak povozil 22letnega tesarja Jerneja Juga iz Žabjeka.

† **Jakob Vrečko.** Umrl je na Ponikvi dne 12. t. m. v starosti 93 let Janez Vrečko, p. d. Oblak, še vedno čil na duhu. Mož je bil izredno delaven, posebno na gospodarskem polju. V slovenskem političnem življenju je imel svoje dni važno ulogo. Leta 1849. je bil v kromeriškem državnem zboru zastopnik nekaterih kmečkih občin. Delal je veliko pri občini, bil mnoga leta občinski odbornik; poseben veščak je bil v finančnih, narodnogospodarskih zadevah.

Javen shod priredi narodna stranka v nedeljo, dne 17. t. m. ob 3. uri popoldne na Ponikvi ob j. ž. v gostilni „na gmajni“. Dnevni red: 1. Začetek narodne stranke in letošnje državnozbornske volitve. 2. Gospodarski program narodne stranke. 3. Nova vinska postava. 4. Kaj je treba sadnemu drevju in travnikom v spomladi? — Ponikovljani in sosedje, udeležite se shoda prav številno.

Šmarje pri Jelšah. (Živinozdravniki.) Po večletnem prizadevanju šmarskega okrajnega zastopa je deželni odbor vendar enkrat ustanovil za celi okraj Šmarje, ki šteje do 18.000 do neznatne izjeme kmetijskega prebivalstva, eno mesto deželnega živinozdravnika. Z razglasom z dne 25. svečana t. l. je službo razpisal in je prošnje vložiti do 15. aprila 1907. Slovenski oziroma slovanski gg. živinozdravniki se opozorijo na ta razpis s pripombo, da ni v celem šmarskem okraju nobenega živinozdravnika in so vsi pogoji dani za zelo obširno prakso. Vrh tega je pa v okraju okoli 35 živinskih sejmov in morajo dotične občine veterinarsko nadzorstvo na dan sejma posebej plačevati.

Iz Šmarja pri Jelšah. Za 19. t. m. se sklicuje zaupni(?) shod kmečke zveze v Sv. Roku v hišo profesorja g. Vrežeta iz Maribora. Znani vzgledni kmet Zopf ml. že pridno lazi po vaseh in nagovarja manj razsodne kmete, da bi se shoda udeležili. Kdo bi se ne udeležil shoda v gorci, posebn če je tako visoko blizu nebes! In če bo gospod profesor o pravem času odprl pipo na pravem sodu, pridejo celo nebesa na zemljo. Ni li to pristna katoliška podlaga? — Pa če se zbirate še tako visoko, vaša drevesa vendar ne bodo zrastle do nebes.

O shodih kmečke zveze v Rajhenburgu in Velenju smo dobili obširnejša poročila. Ker imajo mnogih zanimivosti, a jih danes nismo mogli priobčiti, si jih prihranimo za prihodnjic. V Velenju je bilo okoli 100 ljudi. Govoril je dr. Verstovšek po svoji navadi jako neumno in župan Skaza ga je hotel proglasiti za kandidata. Mlakar je govoril o novi volilni postavi, župan Koren pa — in ta govor je bil najboljši — o kmečkih težnjah. — V Rajhenburgu je govoril okoli 150 ljudem, od katerih je bila le ena tretjina njegovih, župnik Cerjak, je hujskal zoper narodno stranko in o njej lagal.

Sprememba občinskega volilnega reda za Štajersko. Deželni odbor je predložil deželnemu zboru načrt postave za spremembo občinskega volilnega reda. Uvedle naj bi se tajne volitve po listkih. Spremenilo bi se tudi reklamacijsko postopanje in način volitve župana. Ko bo deželni zbor načrt obravnaval, bomo tudi mi obširneje govorili.

V obleki „kmečkih prijateljev“ prihajajo sedaj razni plemenitaši, baroni itd. kot „agrarci“ k ljudstvu in mu obetajo, kaj bodo vse storili za kmečki stan. Kako pa je to njihovo prijateljstvo do kmeta, nas jasno pouči slučaj barona Mayr-Melnhofa, ki je poslanec nemških veleposestnikov v deželnem zboru. Ta „kmečki prijatelj“ je „pokupil“ na nemškem Štajerskem 26 kmečkih posestev, na katerih je živel 228 oseb in se je redilo 342 glav živine. A gospod baron potrebuje zabave na lovu, potrebuje zato velika lovišča — in vseeno mu je, če gre 26 kmečkih rodbin po svetu s trebuhom za kruhom.

Kmetje in delavci so govorili.

Zidani most, 14. marca.

Na mnogoštevilno obiskanem shodu mož-zaupnikov iz brežiško-sevniško-laškega volilnega okraja soglasno proglašen za državnozbornskega kandidata neodvisnih slovenskih kmetov in delavcev

Ferdinand Roš,
veleposestnik v Hrastniku in župan trboveljske občine.

Živela zmagovita misel prave ljudske volje!

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Koroško.

Pri občinskih volitvah v Brdu v Ziljski dolini so po vztrajnem delu zmagali Slovenci v I. in II. razredn. Brdo je domovanje slovenskega deželnega Grafenauerja.

Volilno gibanje. Slovenci še vedno niso postavili v slovenskem volilnem okraju svojega kandidata. Ali je to v času, ko nemško-nacionalna in socijalno-demokratska stranka že z vso silo delata vsaka za svojega kandidata, pametno — ali ne, o tem ne bomo razpravljali. Kakor se čuje, bo slovenski kandidat Franc Grafenauer. V nedeljo ima shod v Selah nad Borovljami.

Kranjsko.

Nemci v Domžalah so si ustanovili šalterajnsko podružnico. Ali stoji naša šolska družba zvesto na straži?

Ljubljanski občinski svet je sklenil deželnemu zboru predložiti načrt novega občinskega volilnega reda, po katerem se naj ustvari nov (četrti) volilni razred, v katerem bodo volili vsi tisti nad 24 let stari možje, ki nimajo že v prvih treh razredih volilne pravice.

Volilno gibanje. Kakor piše „Notranjec“, se v logaškem okraju (volilni okraj: Idrija-Logatec-Cerknica-Vrhnik) splošno zahteva za kandidata kmeta Grudna iz Jeličnega vrha. Kakor znano, je duhovniška stranka tamkaj postavila popolnoma nezmožnega Gostinčarja iz Ljubljane, in socijalni demokratje imajo tudi tam kandidata.

Ljubljanski kandidatje za državni zbor. Slovenska ljudska t. j. dr. Šusteršičeva stranka je postavila v Ljubljani kandidatom pasarja Kregarja. Socijalni demokratje kandidirajo vodjo slovenskih socijalnih demokratov Etbina Kristana. Kakor poročajo časopisi, je sedaj tudi ljubljanski župan Ivan Hribar že privolil, da nastopi kot kandidat narodnapredne stranke. Skoro gotovo tudi prodre, ker ima v meščanstvu veliko zaslombo.

Nova zimska kmetijska šola v Fužinah pri Ljubljani. Gg. Ivančič in Legvart sta najela graščino Fužine z vsemi poslopji z namenom, da tam ustanovita vzorno vzgojevališče goveje živine, prašičev in perutnine. Da se izpolni že davno izražena želja, namreč ustanoviti tudi na Gorenjskem na deželne stroške zimsko kmetijsko šolo, in načrt, s katerim se je že tudi deželni zbor, a doslej brezuspešno bavil, se ustanovi na Fužinah že jeseni t. l. zimska kmetijska šola po nemškem oziroma danskem vzorcu. Poučevalo se bo v zimskem času, najbrže od novembra do aprila, o najvažnejših kmetijskih predmetih, v kolikor zadoštuje za splošno izobrazbo kmečkih odraslih sinov ter v slučaju tudi deklet.

Primorsko.

Slovanski kandidatje za državnozbornske volitve v Istri. Vršil se je dobro obiskan shod zaupnikov v Pulju, na katerem sta bila proglašena

za kandidata: V. Spinčič za V. volilni okraj (Vosko-Ores-Krk-Veliki-Lošinj); za VI. volilni okraj (Pazin-Buzet-Labinj-Barban) dr. M. Laginja.

Uporaba vodnih sil na Goriškem. Kakor smo svoječasnno sporočili, Slovenci na Goriškem niso storili nič, da bi bili dobili v roke vodne sile reke Soče, katere so naravnost neprecenljive vrednosti. Dr. Tuma jim je že menda kakih 20 let pridigal, kako važno bi to bilo — a Slovenci se niso ganili. In sedaj so prišli Italijani in so pograbili vse zase in če se jim posreči dobiti dovoljenje ali koncesijo, bodo imeli Italijani velikanske dobičke. Sedaj pa so se zganili konečno tudi Slovenci in dež. poslanec dr. Treo je stavil pred par dnevi v deželnem zboru predlog, naj bi deželna uprava goriško-gradišćanska zahtevala in ohranila za se pravico izkoriščanja vodnih sil javnih voda v splošno korist dežele.

Volilno gibanje. Tudi na Goriškem je volilni boj v polnem teku. Narodno-napredna stranka kandidira na Krasu v volilnem okraju Sežana-Komen-Ajdovščina neodvisnega moža, vrllega narodnega gospodarja, priljubljenega deželnega poslanca Alojzija Štreklja. Duhovniška stranka pa kandidira odvisnega vladnega uradnika, bivšega sežanskega glavarja dr. Laharnarja. Pri ljudstvu ima Štrekelj zaupanje.

LISTEK.

Slike iz vzgoje.

Piše A. P.

7. Punt v šoli in njegove posledice.

Bil sem takrat še mlad; dovršil sem še le svoje študije in bil nastavljen kot podučitelj na trirazredni šoli v M. Oddeljen mi je bil tretji razred, v katerem so sedeli prvi Krpani, močni in veliki 13letni dečki. Poleti so bili oproščeni ter delali poleg odraslih ljudi na polju, kjer so se navzeli čudnih misli o šoli in učiteljih. Šola je bila po njih mnenju le nepotreben nepridiprav in v šolo hoditi in se učiti otročje, zasmehovanja vredno dejanje. Ob nedeljah so že postajali med službo božjo zunaj cerkve, ker niso bili več „otroci“, ki gredo tja pred oltar, temveč so se štulili že k odraslim fantom. Tukatam so tudi že poskusili divni okus tobaka ter se med hlapci in delavci navzeli še drugih „lepih“ navad, da so s tem kazali, da so že fantje in ne več „šolarčki“.

Taki so bili, ko so jeseni morali zopet v šolo hoditi. Da jim je šola mrzela, se jim je videlo, da so pa še morali biti v strahu meni, mlademu učitelju, ki še nisem imel niti brk, ki nisem postajal z drugimi odraslimi fanti in ki še celo niti kadil nisem, to pa jim je bilo že celo preveč. Dobro sem čutil iz njihovega vedenja in iz njihovih odgovorov, da se snuje neka zarota. Povedal sem svojo slutnjo gospodu nadučitelju, ki mi je dejal, naj se le ničesar ne ustrašim; sicer so res med mojimi učenci nekateri rogovileži, ki že prejšnja leta niso bili vzgled pokorščine, a treba jim je o prvi priliki korajžo odkupiti.

Za vse slučaje sem si skrtil za omaro debelo leskovko. Imel sem sicer dobro disciplino, a odgovori iz zadnjih dveh klopi so bili čimdalje bolj odurni in obnašanje izzivalno. Posebno, ko so neteri starši dobili opominske liste, obnašali so se nekateri že celo predrzno in z veliko težavo sem vzdrževal red. Posebno so se sumljivo vedli Pišek, Eberl, Sagadin in Osenjak.

Nekega dne je bruhalo na dan. Imeli so nekaj pod klopjo ter se vedno smejali. Moj opomin ni nič izdal, temveč se je Osenjak prav izzivalno na glas zasmel. Vstal sem mu, iti stat. A to bi ga morali videti! Vstal je, zaškripal z zobmi, pogledal žareče jezno okrog po sročencih in potem mene, rekoč: „Jaz stat? Nikdar!“

V hipu so vstali tudi oni trije in poznalo poznalo se je, da jih še več čaka, ki bi v pravem trenutku tudi s temi potegnili. Oči vseh otrok so bile napeto obrnjene va-me.

V meni je zavrela kri. Rudeč od jeze planem proti zadnji klopi, veleč: „Takoji vsi štirje klečati!“

„Mi že ne!“

„Tebi ne bomo v strahu!“

Take in enake so mi brusili v obraz, kar tikali so me.

Zgrabil sam Osenjaka, ki je bil pri kraju v klopi, za roko ter ga potegnil iz klopi, da bi ga tiral k mizi klečati. Kakor mačke poskakali so Sagadin, Eberl in Pišek iz klopi k meni in Osenjaku na pomoč. Eden me je zgrabil za roko, eden za ramo, a ostala dva sta se me lotila od spredaj. S krepkim mahom sem se jih oprostil,

Listnica uredništva.

Ponkva: Danes ni več mogoče. — Savinjska podr. S. P. D.: Danes morali odložit. — Brežice: Ni bilo mogoče danes.

Proda Hmeljske droge

po ugodni ceni 11 3-1

EMERIK KUKETZ, Žalec.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa povesniki radirke kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolo- nama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učiteljstvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnate vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah

Štambilje pečatniki, vignete, (Siegelmärken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami od najpreprostejše do najfinejše.

Albumi za slike, dopisnice in poezije. (2) 9

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Geniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznано dobro blago. Solidna in točna postrežba.

Brivskega vajenca

sprejme takoj 34 3-2

VALENTIN TIČ, brivec v LITVI.

Darujte za „Narodni sklad“!

Pristno le z imenom „Schicht“ **Schichtovo milo** Pristno le imenom „Schicht“

Prihrani denar čas in delo.

ne škoduje perilu

Prihrani trud in delo, koristi tedaj tudi zdravju.

Kak sveti se, kak čisto je Perilo — ko oprano je. Če b' mila ne imela še, Ki zove Schicht z jelenom se, Tedaj bi b'lo perilo to popolnoma uničeno.

Pristnega vina Ljutomerčana

lastnega pridelka od zadnjih letnikov ponuja po nizkih cenah (21) 10-4

Ivan Kočevar, velepos. v Središču (Polstran) ob južni železnici.

KDOR

se ne more osebno prepričati o velikanski zalogi in čudovito nizkih cenah za letošnje spomlad, naj si naroči vzorce in cenik, katere pošlje poštne prosto in zastonj

Prva južnoštajerska trgovska hiša manufakturnega in modnega blaga na debelo in drobno

R. Stermecki & Celje

založnik c. kr. drž. uradnikov v hiši slovenske posojilnice

Omenim še, da sem za velikanske množine blaga kupčijo sklenil še pred podraženjem in bodem istega prodajal, dokler bude zalogo **po starih cenah.**

! Zelo ugoden nakup za šivilje in krojače !

NAJNOVEJŠA IZNAJDBA!

Velik požar

zamore se lahko in : naglo pogasiti le s

Smekalovimi brizgalnicami

z 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

R. A. Smekal, Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev ter motor-mlinov.

Odplačevanje na obroke 129 odlikovanj!

Za spomladno gnojenje kakor žitne in okopavne pridelke, travnike in ::: pašnike, deteljišča, vinograde in sadno drevje ter zelenjadi je

Tomaževa žindra

Zvezdna znamka

dokazano najboljšo umetno gnojilo, ki vsebuje fosforovo kislino.

Zajamčeno čisto Tomažovo žindro z varstveno znamko in plombo opremljeno dodajajo

Tovarne za Tomasov fosfat zadr. z omej. por. v BERLINU W.

Prodaja na vagone in malo

Trgovina z železnino Merkur

Peter Majdič :: Celje.

Za radgonski in ljutomerski okraj **J. ŠKERLEC, Zg. Radgona**

Kdor pa gnoji s Tomažovo žindro ali superfosfatom, gnojiti mora tudi na vsak način

s 40% kalijevo soljo

koje gnojilo je neprecenljive vrednosti.

Pojasnila

o porabi kalijevih gnojil daje brezplačno **Kmetijska pojasnjevalnica** v GRADCU, Raubergasse št. 11.